

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
МЕСЕЦ НОЕМВРИ 2020 г.**

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към ноември 2020 година

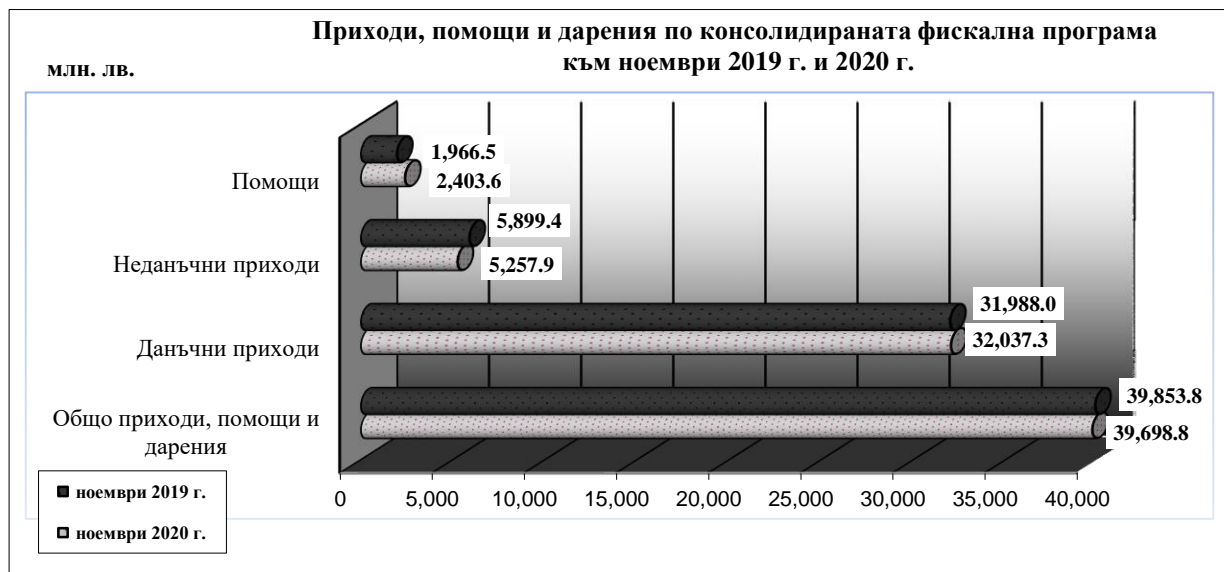
На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП) към ноември 2020 г. са в размер на **39 698,8 млн. лв.**, което представлява **91,3 %** от годишните разчети² към ЗДБРБ за 2020 година. Съпоставени със същия период на предходната година те намаляват номинално със 155,1 млн. лв. При данъчните и неданъчните приходи се наблюдава спад с 592,2 млн. лв. (1,6 %), а постъпленията от помощи и дарения (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са повече с 437,1 млн. лв. (22,2 %), сравнени с края на ноември 2019 година.

Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **32 037,3 млн. лв.**, което представлява 91,8 % от разчетените за годината. Данъчните приходи формират 80,7 % от общите постъпления по КФП за периода.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 5 652,8 млн. лв., което представлява 85,9 % от разчета за 2020 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 15 313,9 млн. лв., което представлява 93,8 % от предвидените в ЗДБРБ за 2020 г. Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 1 115,9 млн. лв., което представлява 92,3 % от годишния разчет. Приходите от **социални и здравноосигурителни вноски** са в размер на 9 954,7 млн. лв. или 92,1 % от разчета за 2020 година.

Неданъчните приходи са в размер на **5 257,9 млн. лв.**, което представлява 89,3 % от годишните разчети.

Приходите от **помощи и дарения** към ноември 2020 г. са в размер на **2 403,6 млн. лева.**

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към ноември 2020 г. възлизат на **39 912,5 млн. лв.**, което е 81,9 % от годишните разчети. За сравнение разходите по КФП към ноември 2019 г. бяха в размер на 38 553,0 млн. лева. Извършените по-високи разходи са свързани със социално-икономически мерки за минимизиране на ефектите от кризата, в т.ч. плащания по мярка 60/40, изплащане на месечни добавки в размер на 50

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

² Данните са съгласно разчетите към ЗДБРБ за 2020 г. (обн., ДВ, бр. 100 от 20.12.2019 г., изм., бр. 28 от 24.03.2020 г., изм. и доп., бр. 34 от 9.04.2020 г., бр. 60 от 7.07.2020 г., доп., бр. 98 от 17.11.2020 г., изм. и доп., бр. 104 от 8.12.2020 г.).

лева към пенсиите на всички пенсионери за месеците от август до ноември, плащания към земеделските стопани, както и други разходи по одобрените мерки. При съпоставката на капиталовите разходи със същия период на предходната година следва да се има предвид ефекта в 2019 г. от извършените разходи по реализирането на проекта за придобиване на нов тип боен самолет за българските ВВС, които са с еднократен характер. Номинално нарастване, съпоставено със същия период на предходната година, има при социалните плащания, разходите за персонал, разходите за субсидии и други, където са отчетени основната част от разходите, свързани със социално-икономическите мерки за борба с пандемията.

Нелихвените разходи са в размер на 38 144,6 млн. лв., което представлява 82,2 % от годишния разчет. **Текущите нелихвени разходи** са в размер на 34 503,0 млн. лева. **Капиталовите разходи** (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 3 602,5 млн. лева. **Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина** са в размер на 39,2 млн. лева. **Лихвените плащания** са в размер на 583,1 млн. лв. (80,4 % от планираните за 2020 година).

Отчетените разходи по основните разходни групи към ноември 2019 г. и 2020 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в общия бюджет на ЕС, изплатена към 30.11.2020 г. от централния бюджет, възлиза на **1 184,8 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС - Решение на Съвета 2014/335/ЕС, Евратом относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз, Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на ЕС и Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства, изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804 на Съвета от 17 май 2016 г., в т.ч.:

- ресурс на база брутен национален доход – 788,6 млн. лв.;
- ресурс на база данък върху добавената стойност – 149,9 млн. лв.;
- корекция за Обединеното кралство – 83,4 млн. лв.;
- традиционни собствени ресурси (мита) – 155,4 млн. лв.;
- участие във финансиране на брутното намаление за Нидерландия, Швеция и Дания – 7,5 млн. лв.

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към ноември 2020 г. е **отрицателно** в размер на **213,7 млн. лв.** (0,2 % от прогнозния БВП) и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 255,8 млн. лв. и превишение на приходите над разходите по европейските средства в размер на 42,1 млн. лева.

Размерът на **фискалния резерв** към 30.11.2020 г. е **12,6 млрд. лв.**, в т.ч. 12,3 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,3 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет³ към ноември 2020 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица⁴ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	ЗДБРБ 2020 г. ⁵	Отчет ноември 2020 г.	Изпълнение спрямо закон 2020 г.
Общо приходи, помощи и дарения	25 145,8	22 986,9	91,4%
-Данъчни приходи	23 026,0	21 102,2	91,6%
Корпоративни данъци	2 487,4	1 808,6	72,7%
ДДФЛ	4 074,6	3 832,5	94,1%
ДДС	10 640,4	10 072,3	94,7%
Акцизи	5 450,0	5 003,3	91,8%
Данък в/у застрахователните премии	44,2	46,2	104,5%
Мита и митнически такси	187,4	192,0	102,4%
Други данъци	142,1	147,3	103,6%
-Неданъчни приходи	2 119,8	1 866,8	88,1%
-Помощи и дарения	0,0	17,9	
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	30 333,0	24 123,2	79,5%
- <i>Нелихвени разходи</i>	14 494,3	9 955,6	68,7%
Текущи	11 198,9	8 799,2	78,6%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	28,5	18,9	66,5%
Капиталови	3 267,0	1 137,4	34,8%
- <i>Лихви</i>	691,6	549,3	79,4%
По външни заеми	433,0	393,2	90,8%
По вътрешни заеми	258,6	156,1	60,4%
- <i>Резерв за непредвидени и неотложни разходи</i> ⁶	81,1		
- <i>Трансфери за др. бюджети - нето</i>	13 668,5	12 433,5	91,0%
- <i>Вноска в бюджета на ЕС</i>	1 397,4	1 184,8	84,8%
Бюджетен баланс	-5 187,2	-1 136,3	

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на **приходите, помощите и даренията по държавния бюджет** към ноември 2020 г. е **22 986,9 млн. лв.**, което представлява 91,4 % изпълнение на разчетите по ЗДБРБ за 2020 година.

• Данъчни приходи

Размерът на **данъчните постъпления по държавния бюджет** към ноември 2020 г. е **21 102,2 млн. лв.**, което представлява 91,6 % изпълнение на годишните разчети. В сравнение със същия период на 2019 г. постъпленията в групата намаляват с 369,8 млн. лв. (1,7 %).

✓ Преки данъци

³ Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

⁴ Поради извършено закръгляне в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица №1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

⁵ Данните са съгласно разчетите към ЗДБРБ за 2020 г. (обн., ДВ, бр. 100 от 20.12.2019 г., изм., бр. 28 от 24.03.2020 г., изм. и доп., бр. 34 от 9.04.2020 г., бр. 60 от 7.07.2020 г., доп., бр. 98 от 17.11.2020 г., изм. и доп., бр. 104 от 8.12.2020 г.).

⁶ В позицията "Резерв за непредвидени и неотложни разходи" се посочват само данните по разчет. Разходите по отчет се отразяват по съответните разходни позиции, към които се отнасят извършените разходи.

Приходите в групата на **преките данъци** са в размер на **5 641,1 млн. лв.** или 86,0 % от планираните за годината, като съпоставени със същия период на предходната година се увеличават с 20,9 млн. лв. (0,4 %). Приходите от **корпоративни данъци** към ноември 2020 г. са в размер на 1 808,6 млн. лв. или 72,7 % от годишния план. Спрямо същия период на предходната година постъпленията намаляват със 140,7 млн. лв. (7,2 %). Изоставането в изпълнението при тази група данъци се дължи основно на приходите от нефинансови предприятия, които намаляват със 113,0 млн. лв. на годишна база, следвани от постъпленията от финансови институции, които спадат с 39,6 млн. лв., в сравнение с края на ноември 2019 година. Приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица се повишават с 11,9 млн. лв. (16,4 %) спрямо периода януари-ноември 2019 година.

Върху приходите от корпоративен данък влияе и възможността за промяна на авансовите вноски, направени от нефинансовите и финансовите институции през годината, дължимия годишен корпоративен данък, по реда на чл. 88 от ЗКПО и първоначалното деклариране на тримесечни авансови вноски по чл. 87а, ал. 2 и 3 от ЗКПО, което също влияе на размера на постъпленията за 2020 година.

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **3 832,5 млн. лв.** или 94,1 % от заложените в разчета за годината. Тези приходи са със 161,5 млн. лв. повече (4,4 %), спрямо същия период на предходната година. Върху размера на данъчните постъпления от ДДФЛ основно влияние има развитието на пазара на труда и предприетите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на приходите от ДДФЛ влияние оказват и предприетите мерки за намаляване на недеklarирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и информационните кампании, провеждани от НАП, мярката 60/40 и други.

По трудови правоотношения приходите от данъка към ноември 2020 г. са 3 156,7 млн. лв., 93,6 % от годишните разчети. Тези приходи са със 174,9 млн. лв. (5,9 %) повече, в сравнение със същия период на предходната година. Върху размера на постъпленията влияние оказват: увеличението на минималната работна заплата за страната от 01.01.2020 г.; увеличението на минималните осигурителни прагове за 2020 г.; увеличението на заплатите на служителите в държавната администрация с 10 % от 01.01.2020 г.; увеличението на заплатите на педагогическия персонал от началото на 2020 г.; промените в броя на наетите лица и заплащането на труда, промените в нивото на безработица и приетите от правителството мерки за преодоляване разпространението и за лечение на COVID-19 и мерките за минимизиране на отрицателните последици за бизнеса и заетостта, които включват: увеличение на средствата за извънреден труд (медицински персонал, полицейски органи и др.); допълнителни възнаграждения на медицинския и немедицинския персонал, ангажиран с пациенти, заболели с коронавирус и рискови пациенти; мярката „60/40“, чрез която държавата поема изплащането на 60 на сто от осигурителния доход и дължимите осигурителни вноски за сметка на осигурителя; възможността през 2020 г. средства от фонд "Безработица" на ДОО да се разходват и за мерки, свързани със заетостта; увеличение на минималния месечен осигурителен доход за работещите в секторите „Хотелиерство“ и „Ресторантьорство“; увеличение на разходите за персонал с 30 % в 28 администрации, които са натоварени с дейности по овладяване на пандемията и последствията от COVID-19, включително и служители на първа линия, чиито задължения включват обслужване и контрол „на терен“, с пряк контакт с други лица.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към ноември 2020 г. са в размер на 331,7 млн. лв., което е 89,4 % от годишния разчет. За отчетния период на 2020 г. са постъпили с 26,0 млн. лв. по-малко приходи (7,3 %) спрямо края на ноември 2019 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ (дължим данък за довносяне или надвносен данък) и дължимите авансови вноски.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 338,5 млн. лв., 104,0 % спрямо годишния разчет. За отчетния период са постъпили с 13,1 млн. лв. повече (4,0 %) спрямо края на ноември 2019 година.

Постъпленията от *окончателния данък върху приходите от лихви от депозити на физическите лица* са в размер на 5,5 млн. лева.

✓ Косвени данъци

Приходите от **косвени данъци** към ноември 2020 г. са в размер на **15 313,9 млн. лв.** или 93,8 % от годишния разчет.

Приходите от ДДС са в размер на **10 072,3 млн. лв.**, което представлява 94,7 % от планираните със ЗДБРБ за 2020 година. Съпоставено с края на ноември 2019 г., приходите от ДДС намаляват с 283,4 млн. лв. (2,7 %) поради намалената стопанска активност и влошените макроикономически показатели за потребление, внос, износ, вследствие от въведените ограничителни мерки, свързани с разпространението на COVID-19, както и спада на цената на суровия петрол, курса на щатския долар и други. Тези фактори се отразяват основно при постъпленията от ДДС от внос.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към ноември 2020 г. е 3 200,9 млн. лева., като намалява със 722,9 млн. лв. (18,4 %) в сравнение със същия период на 2019 г. Влияние върху постъпленията от ДДС от внос оказват цената на суровия петрол, количествата на внасяните стоки за междинно потребление (черни, цветни метали и др.), курса на щатския долар спрямо еврото, както и въведената законодателна промяна от 01.07.2019 г. за възможност за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим за периода януари-ноември 2020 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 1 015,6 млн. лева. С най-значителен дял в прилагането на този режим са стоките от глава „Руди, шлаки и пепели“ – 670,3 млн. лв. и от глава „Мед и изделия от мед“ – 119,6 млн. лева. Общо 65 икономически оператори са се възползвали от възможността да отложат начисляването на ДДС.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната (нето)* към ноември 2020 г. възлизат на 6 871,4 млн. лв. и нарастват с 439,5 млн. лв. (6,8 %) спрямо същия период на предходната година. Невъзстановеният данъчен кредит на фирми към 30.11.2020 г. е в размер на 83,1 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **5 003,3 млн. лв.**, което е 91,8 % от планираните със ЗДБРБ за 2020 г.

Нетните постъпления от акциз са от следните основни стокови групи: тютюневи изделия (52,2 %); горива (41,9 %); алкохолни напитки и пиво (5,3 %) и други акцизни стоки – електрическа енергия, въглища и кокс (0,7 %). Постъпления от акциз към ноември 2020 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *Акцизите от тютюневи изделия* възлизат на 2 610,0 млн. лева;
- *Акцизите от горива* са в размер на 2 094,0 млн. лева;
- *Акцизите от алкохолни напитки и пиво* възлизат на 262,7 млн. лева;
- *Приходите от други акцизни стоки - електрическа енергия, въглища и кокс* – възлизат на 36,6 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **46,2 млн. лв.**, при планирани за годината 44,2 млн. лева.

Постъпленията от мита възлизат на **192,0 млн. лв.** или 102,4 % спрямо планираните със ЗДБРБ за 2020 г., като заемат 0,9 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи

по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 21,4 млн. лв. (10,0 %) по-малко. Основна причина за отчетения спад са наложените в национален и световен мащаб ограничителни мерки във връзка с разпространението на COVID-19 и произтеклото от това влошаване на показателите за внос, износ и слаба икономическата активност. Намаление в постъпленията от мита към 30.11.2020 г. се отчита при следните групи стоки: „Пластмаси и пластмасови изделия“ - приходите са с 3,1 млн. лв. (18,1 %) по-малко спрямо същия период на 2019 г.; „Електрически машини и апарати, електроматериали и техните части“ - спадът е в размер на 2,6 млн. лв. (14,8 %) спрямо постъпленията към ноември 2019 г.; „Чугун, желязо и стомана“ - за отчетния период на 2020 г. постъпленията намаляват с 2,6 млн. лева (77,4 %) в сравнение с края на ноември 2019 г.; „Торове“ – отчетен е спад с 2,6 млн. лв. (37,3 %) на годишна база и „Алуминий и изделия от алуминий“ – постъпленията са с 2,3 млн. лв. (16,9 %) по-малко на годишна база. В зависимост от произхода на внасяните стоки, най-голям е дялът на приходите от мита при внос на стоки от Китай, като към края на ноември 2020 г. постъпленията възлизат на 99,5 млн. лв. и са с 6,7 % по-малко спрямо същия период на 2019 година. Те формират 52,0 % от общия обем на митата за периода. На второ място по приходи от мита е вносът на стоки с произход Русия, които са в размер на 19,9 млн. лв. и отчитат намаление с 18,7 % на годишна база. Тези постъпления имат относителен дял от 10,4 % от всички мита. Следват приходите от мита при внос на стоки с произход САЩ, които възлизат на 10,9 млн. лв., като се повишават с 5,4 % и представляват 5,7 % от всички мита. Приходите от внос на стоки с произход Малайзия са в размер на 6,5 млн. лв. към края на ноември 2020 г. и отчитат повишение с 88,1 % на годишна база. Тези постъпления имат относителен дял от 3,4 % от всички мита. Следват приходите от мита за стоки с произход Япония, които са в размер на 5,5 млн. лв. към края на ноември 2020 г. и отчитат спад с 27,0 % на годишна база. Тези постъпления имат относителен дял от 2,9 % от всички мита. Приходите от внос на стоки от Еквадор са в размер на 5,4 млн. лв., като намаляват с 3,2 % и формират 2,8 % от всички мита.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на ноември 2020 г. са в размер на **147,3 млн. лв.** или 103,6 % спрямо планираните със ЗДБРБ за 2020 година. В сравнение със същия период на предходната година приходите от тази група данъци са с 2,9 млн. лв. (1,9 %) по-малко.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към ноември 2020 г. са в размер на **1 866,8 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и други.

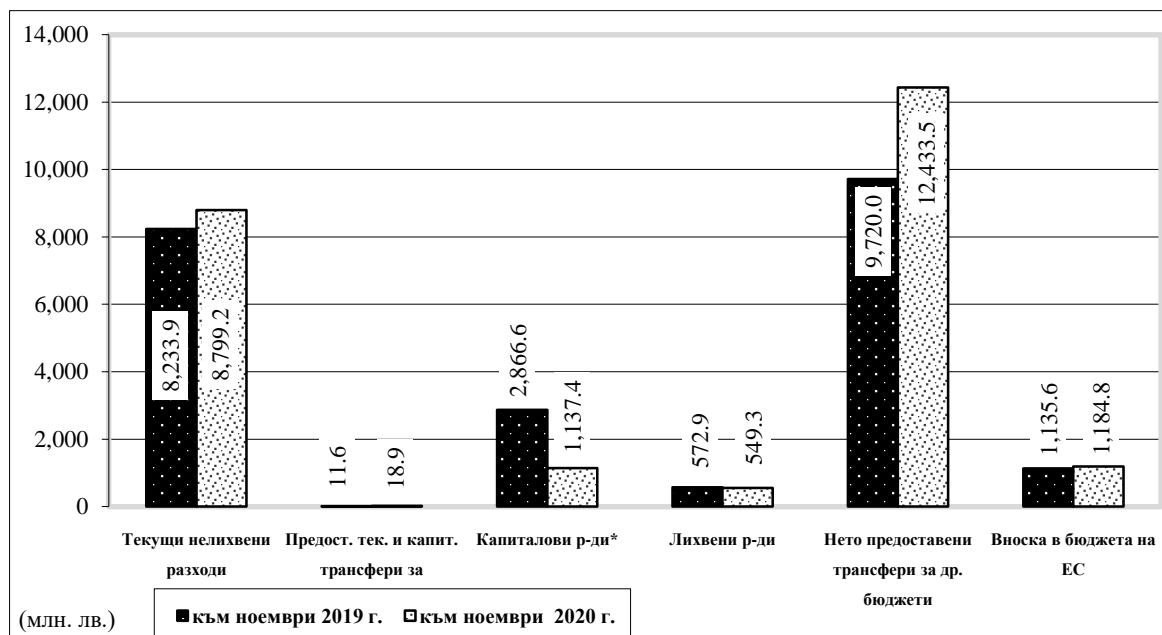
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към ноември 2020 г. са в размер на **17,9 млн. лв.** и са по бюджетите на министерствата и ведомствата.

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към ноември 2020 г. е **24 123,2 млн. лв.** или 79,5 % от предвидените със ЗДБРБ за 2020 година.

Разходи, трансфери за други бюджети и вноска в бюджета на ЕС към ноември 2019 г. и 2020 г.

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по държавния бюджет (без трансферите за др. бюджети) към ноември 2020 г. са в размер на **9 955,6 млн. лв.**, което представлява 68,7 % от годишния разчет. Съпоставени с данните към ноември 2019 г., нелихвените разходи намаляват с 1 156,5 млн. лв. (10,4 %). През месец август 2019 г. бе извършен разход по бюджета на Министерството на отбраната за инвестиционен проект „Придобиване на нов тип боен самолет“ за Военновъздушните сили на Република България, което има еднократен ефект в 2019 г. Поради тази причина при съпоставката на разходите към месец ноември 2020 г. със същия период на предходната година се отчита намаление на разходите, основно в частта на капиталовите разходи по държавния бюджет.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 5 252,0 млн. лв. или 90,8 % от планираните за 2020 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 473,2 млн. лв. или 50,3 % от планираните за годината. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 1 117,4 млн. лв. или 79,8 % от предвидените за годината и са основно разходи по бюджета на МТСП за помощи по Закона за социално подпомагане, Закона за хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца и др. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 18,9 млн. лв. Разходите за субсидии са в размер на 956,6 млн. лв. или 87,8 % от планираните за годината. От тях 159,7 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД; 147,6 млн. лв. (в т.ч. 2,6 млн. лв. за предотвратяване на последици от стихийни бедствия – ПМС № 250/04.09.2020 г.) са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и 49,6 млн. лв. (в т.ч. 19,0 млн. лв. са допълнителни субсидии по ПМС 114/28.05.2020 г.) за „Български пощи“ ЕАД. Към края на месец ноември 2020 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 242,2 млн. лв., от които 105,8 млн. лв. държавна помощ; 75,7 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 57,3 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство“ и 3,4 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“. Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 1 137,4 млн. лева.

• Разходи за лихви

Лихвените плащания по държавния бюджет към 30.11.2020 г. са в общ размер на **549,3 млн. лв.** или 79,4 % от предвидените в годишните разчети.

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на **393,2 млн. лв.**, в т.ч. 370,2 млн. лв. по централния бюджет. Разходите за лихви по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства са в размер на 23,0 млн. лв. (от които 1,7 млн. лв. са по заемите с краен бенефициент търговско дружество).

През отчетния период не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към ноември 2020 г. са в размер на **156,1 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар. Платените лихви и отстъпки по ДЦК, емитирани на аукционен принцип са в размер на 172,7 млн. лева. Реализираните при аукционите премии над номинала от емисии ДЦК към 30.11.2020 г. (отчетени в намаление на разходите за лихви по вътрешния дълг) съответно (-17,6) млн. лева.

Нетният размер на трансферите по държавния бюджет към ноември 2020 г. е **12 433,5 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 4 457,9 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 3 986,8 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 127,4 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 347,3 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 3,5 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 6 729,3 млн. лв., което представлява 91,6 % от годишния разчет;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 757,4 млн. лв., 99,6 % от годишния разчет.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 30.11.2020 г. от централния бюджет, възлиза на **1 184,8 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 30.11.2020 г. е **отрицателно** в размер на **1 136,3 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 30.11.2020 г. е отчетено положително нетно външно финансиране по централния бюджет в размер на 5 469,6 млн. лева (в т.ч. 0,9 млн. лв. получени погашения по предоставени кредити на други държави).

На 23 септември 2020 г. е осъществено успешно емитиране на облигации на международните капиталови пазари (МКП) в общ размер на 2 500,0 млн. евро (в т.ч. 10-годишни в обем 1 250,0 млн. евро номинална стойност, 30-годишни – 1 250,0 млн. евро номинална стойност). Постъпленията по централния бюджет от емисиите на МКП възлизат на 4 826,7 млн. лв.

През отчетния период по централния бюджет са **усвоени** 782,3 млн. лв. по заеми от чужбина. Средствата са усвоени, както следва:

✓ 300,0 млн. евро (586,7 млн. лв.) на три транша (3, 4 и 5) от по 100,0 млн. евро – по Финансов договор между Република България и Европейската инвестиционна банка за финансиране на проект „България – съфинансиране по Фондовете на ЕС 2014 – 2020 г. (СПЗ)⁷“

✓ 100,0 млн. евро (195,6 млн. лв.) - трети транш по Рамково споразумение за заем между Банката за развитие на Съвета на Европа и Република България, Механизъм за

⁷ Структурен програмен заем

съфинансиране на проекти, изпълнявани със средства от ЕС по оперативните програми, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за програмния период 2014-2020 г.

Извършените погашения по заеми от чужбина по централния бюджет възлизат на 140,3 млн. лв. и са, както следва:

- ✓ 95,3 млн. лв. към Международната банка за възстановяване и развитие;
- ✓ 35,3 млн. лв. към Европейската инвестиционна банка;
- ✓ 9,8 млн. лв. към Банка за развитие на Съвета на Европа.

По **държавните инвестиционни заеми**, управлявани от министерства и ведомства, и ДИЗ с краен бенефициент търговско дружество през отчетния период няма **усвоени** средства. През месец юли МРРБ е извършило възстановяване по сметка на Световна банка на неусвоена остатъчна сума по „Проект за развитие на общинската инфраструктура“, в размер на (-1,8 млн. лв.).

Изплатените погашения по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 105,2 млн. лв. По заемите с краен бенефициент търговско дружество извършените погашения са в размер на 10,2 млн. лева.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**):

В края на ноември 2020 г. е реализирано положително нетно вътрешно финансиране на бюджета с държавни ценни книжа (ДЦК) в размер на 184,9 млн. лева. Общият размер на постъпленията от емисии на ДЦК е 1 197,7 млн. лв. или са емитирани 1 200,0 млн. лв. ДЦК на обща номинална стойност, както следва: петгодишни облигации в обем 600 млн. лв. номинална стойност и облигации с матуритет десет години и 6 месеца с номинална стойност 600 млн. лева. През месец ноември не са провеждани аукциони.

Отчетените погашения за периода са в размер на 1 012,8 млн. лв., в т.ч. през януари 2020 г. МФ погаси емисия 7-годишни ДЦК от 2013 г. в обем от 165 млн. евро (322,7 млн. лв.); през февруари 2020 г. е изплатена емисия 5-годишни ДЦК от 2015 г. в размер на 400 млн. лв. номинална стойност.; през юли 2020 г. е изплатена емисия 10-годишни ДЦК от 2010 г. в обем на 290,1 млн. лева.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към ноември 2020 г. са в размер на **10 158,7 млн. лв.** или 93,0 % от годишните разчети. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 9 954,7 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 7 194,8 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 2 759,9 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към ноември 2020 г. са в размер на **16 635,1 млн. лв.**, което представлява 91,2 % от разчета за годината, в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 11 999,4 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 3 906,5 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към ноември 2020 г. са в размер на **2 142,7 млн. лв.** или 84,4 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2020 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 980,3 млн. лв. или 90,2 % от разчетите към ЗДБРБ за 2020 г., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 1 162,4 млн. лв., което е 80,0 % от годишните разчети. Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 53,4 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и

доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и глоби, санкции и наказателни лихви.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети са в размер на **6 303,1 млн. лв.** или 93,8 % от разчетите към ЗДБРБ за 2020 година. Текущите нелихвени разходи възлизат на 5 633,5 млн. лв. (98,1 % от годишния разчет), а капиталовите разходи са в размер на 637,1 млн. лв. или 67,4 % от разчета за годината. Лихвените плащания са в размер на 32,5 млн. лв. или 97,5 % от разчета за годината.